

LES AUTOPISTES ELÈCTRIQUES PERPETUEN UN MODEL ENERGÈTIC INSOSTENIBLE I DE BASE NUCLEAR

Peatges d'alta tensió

El projecte d'una línia de Molt Alta Tensió que ha de creuar el Pirineu, o la construcció de les torres elèctriques a la Valldigna, han obert un debat desigual entre els partidaris d'unes grans infraestructures de transport energètic d'origen nuclear a llarga distància i els defensors d'un altre model de desenvolupament, basat en les energies renovables i amb una producció propera al lloc de consum. L'arrel del conflicte es troba en la manca d'una planificació energètica racional i en uns projectes faraònics que suposen un peatge per al territori.

Jordi Lon Quintana

PERIODISTA

El passat mes de març, el Cercle d'Economia va fer públic l'informe *Economia i Territori*, un document en què mostra el seu posicionament respecte al debat sobre infraestructures present al nostre país. En aquest informe, i a propòsit del model energètic, l'associació, formada per empresaris, economistes i empreses, aposta per obrir el debat sobre l'energia d'origen nuclear al nostre país i per fer efectiva la connexió elèctrica amb el sistema francogermànic.

El document, però, no es limita a defensar aquest model energètic, sinó que fa un pas més enllà i critica l'actitud dels qui el qüestionen. Diu textualment: «La sostenibilitat mediambiental, influïda per posicions apriorístiques, està duent el debat energètic a

gestió dels seus residus i, fins i tot, cita de passada els principis de la cultura energètica sostenible: l'eficiència racional («un millor ús de l'energia», diu el text) i el desenvolupament de les energies renovables.

Tot plegat, podria semblar una picada d'ullet als defensors d'un model de desenvolupament sostenible si no fos perquè el document acaba fent una declaració de principis del tot reveladora: «La legítima defensa d'interessos locals o mediambientals –diu– no pot paralitzar o, fins i tot, impossibilitar l'execució d'actuacions indispensables per al nostre desenvolupament com a economia i societat avançada». Queda prou clar: un cop més, determinats interessos econòmics es presenten com a béns necessaris per a tota la societat, per davant de qualsevol

d'una línia de Molt Alta Tensió (MAT). Però el projecte d'aquesta autopista elèctrica de 400.000 volts (400 kv), que ha de creuar el Pirineu i les comarques nord-orientals del país entre el Rosselló i el Vallès, ha topat amb l'oposició de persones, entitats i ajuntaments dels dos costats de la frontera política que s'oposen a pagar un peatge massa alt.

Un peatge, aquest, en forma de torres elèctriques d'entre 40 i 60 metres d'alçada i amb corredors de 100 metres d'ample, dignes d'una autopista de quatre carrils. A banda de l'evident impacte paisatgístic, la construcció d'aquesta infraestructura suposa la fragmentació del territori, un malbaratament de terres i explotacions agrícoles, un augment del risc d'incendis forestals en tot el seu traçat i un perill per als ecosistemes i la fauna, també la huma-

per al territori, els ecosistemes i la salut humana del que suposa la construcció de la línia a les dues bandes del Pirineu.

L'EFECTE TRANSVASAMENT I EL PEATGE NUCLEAR

Si la construcció de la MAT a les comarques nord-orientals perpetua un model insostenible a les àrees turístiques, el projecte de la Valldigna, tenint en compte les polítiques territorials que el Govern valencià ha dut a terme els darrers anys, pot anar més enllà i suposar una amenaça directa per a la integritat de tot el territori. Així, es podria produir un efecte transvasament: tal com va passar amb l'aprovació del rian hidrològic Nacional, a partir del qual es van tirar endavant múltiples projectes urbanístics per construir habitatges i

ment a l'esquena i en el seu expedient hi figuren un plec de recomanacions de seguretat fetes per l'Organització Mundial d'Operadors de Centrals Nuclears (WANO) després d'una revisió rutinària el 2003, o l'activació, el novembre passat, d'una alerta radioactiva després d'una fuga en un tanc de drenatge.

Per la seva banda, la línia de Molt Alta Tensió de les comarques nord-orientals també suposa un negoci clar per a les grans companyies energètiques, com la francesa EDF o l'espanyola Endesa, ambdues productores d'energia elèctrica d'origen nuclear. Perquè, tal com s'ha demostrat amb diversos estudis, la interconnexió elèctrica no és necessària per abastar el mercat interior de l'Estat espanyol ni –contràriament al que alguns dirigents polítics han assegurat– per al subministrament del tren de gran

un carrer sense sortida. El rebuig a les xarxes de connexió internacional, o l'oposició tant a les fonts d'energia fòssils per l'efecte hivernacle, com a l'energia nuclear pels seus riscos operatius i de gestió de residus, ha dut a confiar la seguretat del subministrament únicament en un millor ús de l'energia i en les energies renovables».

Poques vegades un argumentari utilitzat per desacreditar posicions contràries havia estat tan favorable a aquestes mateixes posicions. Així, el discurs del Cercle d'Economia reconeix els problemes ambientals generats per les fonts d'energia fòssils, tot vinculant-ho a l'efecte hivernacle, reconeix els «riscos operatius» de l'energia nuclear i els problemes derivats de la

altre dret, fins i tot el de la defensa de l'entorn i l'equilibri territorial. Un discurs poc sorprenent, si tenim en compte que entre els impulsors d'aquest Cercle d'Economia s'hi troben empreses dels sectors energètic i d'infraestructures, com Acesa, Alstom, Cepsa, Dragados, Fomento, Endesa o Repsol, per citar-ne només algunes.

DEL PIRINEU A LA VALLDIGNA

Aquest discurs basat en els suposats beneficis d'un creixement constant d'infraestructures, necessari per al progrés de la societat, és el que més s'ha utilitzat en la defensa de la interconnexió elèctrica amb l'Estat francès a través

na. No en va, l'Organització Mundial de la Salut ha alertat dels possibles perills de l'exposició continuada als camps electromagnètics provocats per les línies d'alta tensió. A més, perpetua un model energètic insostenible que justifica la demanda creixent d'electricitat a les zones d'afluència turística.

Un cas similar és el de la línia d'Alta Tensió (AT) projectada per Iberdrola entre Castelló de la Ribera i Gandia, tot creuant la comarca natural de la Valldigna. Una línia amb capacitat per transportar 132 kv d'electricitat ampliable a 400 kv i que, per tant, en un futur també podria arribar a ser una autopista de Molt Alta Tensió. L'execució d'aquest projecte al sud del País Valencià comportaria els mateixos peatges socioambientals

complexos lúdics que depenien de l'arribada de l'aigua procedent de l'Ebre, la línia d'Alta Tensió també podria ser l'origen d'un esclat urbanístic i infraestructural de grans dimensions sense precedents en aquelles comarques.

Però més enllà dels peatges directes que han de pagar aquests territoris, n'hi ha un altre d'indirecte que afecta el desenvolupament de tot el país: la perpetuació d'un model energètic centralitzat, basat en la generació nuclear i a mercè de les multinacionals de l'energia. Així, la línia d'alta tensió de la Valldigna consolida el poder absolut d'Iberdrola, companyia propietària de la central nuclear de Cofrents. Aquesta central, situada a la vora dreta del Xúquer, porta vint-i-dos anys de funciona-

velocitat, que en té prou amb 225 kv. L'energia que es vol importar ha de servir per exportar-la a tercers països, com ara Portugal o el Nord d'Àfrica.

L'aposta per aquestes grans infraestructures de transport energètic a llarga distància suposa, doncs, una major dependència respecte de la producció nuclear i, per tant, la pèrdua de possibilitats per al desenvolupament de les energies alternatives, netes i renovables, i per a l'impuls d'un sistema basat en la producció descentralitzada i propera al lloc de consum, menys impactant per al territori. En definitiva, la construcció de noves línies d'alta tensió pot suposar l'adquisició d'un peatge energètic per al conjunt del país. Un peatge de difícil rescat.